

YEKSEM 2003

II. YENİLENEBİLİR

ENERJİ

KAYNAKLARI

SEMPOZYUMU

Enerjide dışa bağımlılığımızın arttığı, yanlış enerji politikalarıyla ülkemizin karanlığa sürüklendiği en yetkili ağızlardan dile getirildiği bir dönemde meslek odalarının kamuoyunu aydınlatması görevi bir kat daha artıyor. Ülkemizdeki yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin kullanımı konusunda bilimsel ve teknik adımların daha fazla atılmasının gerekli olduğu noktada düzenlenen YEKSEM 2003 15-18 Ekim 2003 tarihleri arasında Şubemiz sekreteryası tarafından gerçekleştirildi.

İlki 2001 yılında düzenlenen Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumu'nun ikincisi DESEM Konferans Salonu'nda yapıldı.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Pamukkale Üniversitesi ve TMMOB'ye bağlı ilgili meslek odalarının İzmir Şubeleri tarafından düzenlenen "YEKSEM'2003 Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumu"nda 3 çağrılı bildiri, 39 sözlü bildiri ve 5 poster bildiri sunuldu. Açılış konuşmalarında ilk olarak Şube Başkanımız Musa Çeçen, EMO'nun son 20 yıldır sürdürülen enerji politikalarına yönelik

eleştirilerine kulak tıkayan kesimlerin bugün enerji alanında yaşanan soygun ve talanın 42 milyar dolara ulaştığını görünce şaşkınlıklarını gizleyemediklerini, ülkeyi bu konuma getiren gerçeğin yeni dünya düzeni, küreselleşme politikaları olduğunu ise kabullenemediklerinin altını çizdi. Ülkemizde Ar-Ge faaliyetlerine ayrılan bütçenin yok denecek kadar az olduğunu vurgulayan Musa Çeçen'in ardından Çevre ve Orman İl Müdürü Vildan Gündoğdu konuşma yaptı. Vildan Gündoğdu; fosil yakıtların azaldığını belirterek yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmesi gerektiğini ifade etti.

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş ise konuşmasında tüm gelişmiş ülkelerin yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik Ar-Ge faaliyetlerine büyük önem verdiklerini belirterek; AB ülkelerinin enerji tüketimlerinin %5,6'sını yenilenebilir enerji kaynaklarından sağladığını ve bu oranı 2010 yılında %12'ye çıkarmayı planladıklarını açıkladı. Türkiye'de ise yenilenebilir enerji kaynaklarının tüketim içindeki payı 2000 yılında %11 seviyesinde iken bu oranın uygulanan politikalarla 2010 yılında %7'ye düşmesinin beklendiğini vurgulayan Göltaş, mevcut enerji kaynakları potansiyeli ve kullanımının dünyada yaşanan ekonomik,

sosyal ve siyasal koşullar dikkate alındığında ne denli önem taşıdığına dikkat çekti. "EMO son 20 yıldır ülkemizin enerji politikalarına ilişkin iki önemli konunun altını çizdi. Birincisi kamusal bir hizmet anlayışı içinde planlamanın önemi, ikincisi ise kendi kaynaklarımıza ve insan gücüne dayalı ulusal bir enerji stratejisinin oluşturulması. Bugün ülkemizde başta enerji ve iletişim olmak üzere tüm stratejik temel altyapı hizmetlerinin özelleştirme adı altında hızla tasfiye edildiği bir süreci yaşıyoruz, diyen Göltaş konuşmasına şöyle devam etti: "EMO ülkemizin gelişmesinde ve çağdaşlaşmasında uygulanacak programların IMF gibi kuruluşların direktiflerine göre değil, kendi gücümüze ve doğal kaynaklarımıza dayalı, üretim ekonomisi ve sanayileşmeden yana, kalkınma stratejilerini bilim ve teknoloji temelinde oturtan ulusal bir politika ile yürütülmesinin savunuculuğunu yapmaya devam edecektir".

Cengiz Göltaş'ın ardından TMMOB Yönetim Kurulu üyesi Hüseyin Yeşil konuşma yaparak TMMOB olarak Odaların sektörleriyle ilgili yaptıkları sempozyum, kongre ve etkinliklere destek verdiklerini açıkladı. Hüseyin Yeşil konuşmasına, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Kaya Güvenç'in sempozyuma ilişkin tebrik mesajını okuyarak son verdi.

Açılış konuşmalarının ardından Enerji Politikaları ve Çözüm Önerileri başlığı altında Odamızın hazırladığı, ilk çağrılı bildiri Orhan Örcü tarafından sunuldu. Bildiride Türkiye'nin enerji alanında geldiği nokta, enerji politikaları, enerji potansiyeli gibi konulara değinildi.

Sempozyumun ikinci çağrılı bildirisi Balçova Jeotermal Enerji Ltd. Şti. firmasından Fasih Kutluay ve Cihan Çanakçı tarafından "Jeotermal Enerjili Bölge Isıtma Sistemleri: Balçova Örneği" başlığıyla sunul-

du. "Şebeke Bağlantılı ve Değişken Hızlı Asenkron Jeneratörün Rüzgar Enerjisi Dönüşüm Sisteminde Kontrolü" başlıklı üçüncü çağrılı bildiri DEÜ Mühendislik Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden Prof. Dr. Eyüp Akpınar ve Tolga Sürgevil tarafından izleyicilere aktarıldı.

Daha sonra Oturum Başkanlığını Prof. Dr. Sıddık İçli'nin yaptığı, "Enerji Politikaları" başlıklı Sempozyumun ilk oturumu başladı. "Çevre Ekonomisi, Enerjide Dış (Toplumsal) Maliyetler ve Türkiye'nin Sağlık Maliyetlerini Hesaplama Zorlukları" isimli ilk bildiri Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Dr. Umur Gürsoy tarafından izleyicilere aktarıldı. ardından Şişecam firmasından Baha Kuban, "Tükenen Fosil Yakıtlar ve İklim Değişikliği Karşısında Kent ve Enerji" başlıklı bildirisini sundu.

İlk oturumun ardından "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarımızın Ülkemiz Enerji Politikalarındaki Yeri ve Önemi" başlıklı panele geçildi. EÜAŞ Genel Müdürü Önder Piyade, EMO Başkanı Cengiz Göltaş, HESİAD/TUREB adına Atilla Akalın ve enerji uzmanı Necdet Pamir'in konuşmacı olarak katıldığı panelin yöneticiliğini Şube Başkanı Musa Çeçen yaptı.

Panelde ilk konuşmacı Necdet Pamir; "Dünyada ve Türkiye'de Doğal Kaynaklar ve Enerji Politikaları" isimli hazırladığı sunumunu aktardı. Enerji Politikalarında Temel İlkeler, Enerji Planlamasında Gözetilecek İlkeler gibi konuları irdelemekle başladığı konuşmasında, 2000-2020 döneminde olası küresel gelişmeler hakkında bilgiler aktardı.

İkinci konuşmacı EÜAŞ Genel Müdürü Önder Piyade; Enerji politikalarında sektörün liberalizasyonu, rekabetin artırılması gibi konuların önem taşıdığını belirterek; en önemli noktanın enerji arz güvenliği olduğunu vurguladı. Piyade, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını destekleyeceklerini, bununla ilgili kanun çıkaracaklarını, geçmişle ilgili söylemlerin bitmesi gerektiğini belirtti.

HESİAD/TÜREB adına katılan Atilla Akalın ise "Elektrik Enerjisi Piyasası Stratejileri ve Yenilenebilir Kaynaklara Dayalı Elektrik Enerjisi Üretimi" isimli hazırladığı sunumuyla panele katkı koydu. Elektrik enerjisine ilişkin birtakım tespitlerde bulunan, kapasite bedeli kavramını inceleyen Akalın, Türkiye'deki yenilenebilir kaynakların desteklenmesinin diğer ülkelerdeki desteklenmelerden daha az olduğuna dikkat çekti.

Son konuşmacı EMO Başkanı Cengiz Göltaş; "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarımızın Ülkemiz Enerji Politikalarındaki Yeri ve Önemi" konulu panel sunumunda dünyada enerji tüketimi, enerji üretiminde kullanılan kaynaklara değindi. Elektrik enerjisi kayıp ve kaçaklarına da değinen Cengiz Göltaş; ülkemizde üretilen elektrik enerjisindeki kayıp kaçak oranının 1992'de %12'ler seviyesinde iken 2000'li yıllarda bu oranın %20'lerin üzerine çıktığını vurguladı. 2003 yılında geçilmesi planlanan "İl Bazında Elektrik Tarifesi"ne göre elektrik enerjisi fiyatlarının; 43 ilde azaldığını, 38 ilde yükseldiğini, en düşük fiyatın İzmir'de (mesken) 101.100 TL/kwh, en

yüksek fiyatın Hakkari'de 292.920 TL/kwh olacağını bu durumda İzmir iline göre %290 daha pahalı fiyata elektrik kullanacak olan Hakkari ilinde kayıp-kaçak oranının nasıl azaltılacağına dair belirsizlik olduğunu vurguladı.

Sempozyumun ilk günü Panelin ardından verilen kokteyle son buldu. İkinci gün, Jeotermal, Hidrolik, Hidrojen Enerjisi başlıklı Dt. Ahmet Alpaslan'ın Oturum Başkanlığını yaptığı II. Oturumla başladı. MTA Genel Müdürlüğü'nden Ali Koçak'ın sunduğu "Türkiye'de Jeotermal Enerji Aramaları ve Potansiyeli" isimli bildirinin ardından, "21. Yüzyılın Enerjisi: Hidrojen" başlıklı bildiri Anadolu Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü'nden Yrd. Doç. Dr. Ümran Tezcan Ün tarafından izleyicilere aktarıldı. "Hidrojen Depolama Amacıyla Kimyasal Yöntemle Metal Hidrat Sentezi" isimli bildiri Gazi Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nden İrfan Ar tarafından sunulurken, "Hidrolik Üretim Birimlerinin Kısa Dönemde Harcadıkları Suyun Optimal Değerlerinin Sözde Spot Elektrik Fiyat Algoritması Kullanılarak Bulunması" başlıklı bildiriye Dumlupınar Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden Celal Yaşar sundu.

"Dalga Enerjisi ve Diğer Yenilenebilir Enerjiler" konulu III. Oturuma Prof. Dr. Cengiz Taplamacıoğlu başkanlık ederken; Ümran Tezcan Ün, Metin Çokan, Gürkan Örer ve Sevim Yolcular konu ile ilgili bildirimlerini sundular. Doç. Dr. Barış Özerdem'in Oturum Başkanlığını yaptığı 4. Oturumda ise Çağın Şen, Tolga Sürgevil, Ali Naci Çelik rüzgar enerjisi ile ilgili bilgilerini izleyicilere aktardılar. Rüzgar enerjisi konulu, Prof. Dr. Cüneyt Güzeliş'in Oturum Başkanlığını yaptığı 5. oturumda ise Bülent Eker, Mete Çubukçu, Sabri Çamur, Tufan Çoban bildirimlerini sundular.

Sempozyumun üçüncü günü yapılan dört oturumda güneş enerjisi ve biyokütle konusu incelendi. Oturum Başkanlığını Prof. Dr. Mustafa Gündüzalp'in yaptığı 6. oturumda Türkan Göksal Özbalta, Mustafa Engin, Ö. Kızılkın, Ali Naci Çelik ve Yücel Akyürek, Otrum Başkanlığını Prof. Dr. Gürbüz Atagündüz'ün yaptığı 7. oturumda ise Sıddık İçli; Gökhan Gürlek, Mehmet Beklergöl, Bülent Demir bildirimlerini sundular. 8. Oturumda Doç. Dr. Abdurrahman Bayram Başkanlığında Orhan Küçükgül, Gamze Güngör ve Necdet Elmas bildirimlerini sundular. Oturum Başkanlığını

Prof. Dr. Necdet Özbalta'nın yaptığı 9. Oturumda Suphi Öncel, Özün Görel ve Ertuğrul Erkin biyokütle konusunda hazırladıkları bildirimlerini sundular.

Sempozyumun son gününde Alaçatı Rüzgar Enerji Santralına teknik gezi düzenlenerek katılımcıların bu konuda bilgi sahibi olması sağlandı.

*Ayrıntılı bilgi ve bildirimler için: <http://www.emo.org.tr>

YEKSEM - 2003

II. YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

İzmir, Ekim 2003

Ülkemiz ulusal enerji kaynak çeşitliliğini geliştirmeyi amaçlayan YEKSEM 2003 Sempozyumu, 1-18 Ekim 2003 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının sürdürülebilir kalkınma anlayışı çerçevesinde değerlendirilmesine katkı sunma çabası içinde bulunan akademisyen, mühendis, kurum ve kuruluş temsilcileri İzmir'de bir araya gelerek üç gün boyunca çalışmalarını sunmuşlar, karşılıklı fikir alışverişinde bulunmuşlardır.

Sekreteryası TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi tarafından yürütülen sempozyumda, TMMOB'ye bağlı odaların İzmir birimleri ile Dokuz Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü ve Pamukkale Üniversitesi'nin destekleyen kuruluşlar olarak yer aldığı sempozyumda 3 çağrılı, 39 sözlü ve 5 poster olmak üzere toplam 47 bildiri sunulmuştur.

Sempozyumun amacı, evrensel ölçüklere uyumlu sürdürülebilir bir kalkınma anlayışı çerçevesinde, yaşamla dost, ulusal kaynaklara dayalı, kirlenmeyen yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi, bu amaçla ARGE çalışmalarına ve bilimsel çalışmalara daha çok kaynak ayrılması ve kazanımlarının ülke yararına sunulması için, başta ülkeyi yönetenler olmak üzere ilgili tüm yetki ve karar sahibi kurum ve kuruluşları etkilemek amaçlı öneriler oluştur-

mak, harekete geçirmek ve buna yönelik siyasal tercihlerin oluşması için bilimsel verileri üretmektir.

Sempozyumun açılış bölümünde söz alan konuşmacılar;

- *Enerji alanında yaşanan sorunların sektördeki çok başlılığın neden olduğunu,*
- *Ülkemizde son yirmi yıldan bu yana sürdürülen IMF eksenli enerji politikalarının yarattığı sorunlar olduğunu,*
- *Bu sorunların kaynağının, küresel kapitalizmin örgütlü mekanizmaları olan IMF ve DB'nin dayatması ile gündeme giren özelleştirme ve/veya serbestleştirme politikaları olduğunu,*
- *Geçmiş iktidarlar döneminde bağıtlanan doğalgaz projeksiyonlarının abartılarak çıkar temelinde sözleşmelerin imzalandığını,*
- *Enerji üretiminde doğalgaza dayalı üretim tercihinin enerji üretiminde çeşitliliğe dayalı tercihlere aykırı olduğunu,*
- *Doğalgaz lobisinin aşırı güçlenmesi sonucunda, yenilenebilir enerji potansiyelimizin değerlendirilmesinden vazgeçildiğini*

vurgulamışlardır.

Sempozyumda EMO adına sunulan ilk çağrılı bildiri de elektrik enerjisi alanında yaşanan sorunlar ve nedenleri üzerinde durulmuş, siyasal tercihlerin çıkar merkezli politik tercihlerin ülkemiz üzerindeki etkileri anlatılmış ve küreselleşme adı altında uygulanan kapitalist po-

litikaların yarattığı tahribatın etkileri anlatılmıştır.

İkinci çağrılı bildiri ise ülkemizin zengin potansiyel enerji kaynaklarından biri olan jeotermal enerjinin kentsel ısıtma amaçlı kullanımında laboratuvar örneği olan İzmir ili Balçova İlçesinde jeotermal konut ısıtması amaçlı proje uygulaması aşamasında yaşanan sorunlar irdelenmiştir.

Bu sorunların halledilmesi aşamasında ciddi ölçekte kamu kaynağı kullanıldığından, benzer projeleri hayata geçirecek başka yerel yönetimlerin bu deneyimlerden yararlanması ve benzer sorunların çözümünde yine kamu kaynaklarının israfının önlenmesine katkı sunulması amaçlanmıştır.

Üçüncü çağrılı bildiri ise ülkemiz açısından oldukça önem taşımaktadır.

Bu bildiri rüzgar santralleri ile enerji üretim alanında yapılmış bir araştırma projesinin sunumu olup, proje DEÜ Elektrik Elektronik Bölümünde TÜBİTAK destekli olarak yaklaşık 4,5 yıl süren bir çalışmanın ürünüdür.

Proje ile ülkemizde rüzgar santrali üretmenin ilk üç halkası olan kanat, kule, generatör imalatından sonra bu çalışma ile sistemin kontrolü için gerekli yazılım destekli elektronik sistem de gerçekleştirilmiş olmaktadır. Böylelikle ülkemizde ilk aşama için kullanılabilir 30 MW rüzgar potansiyelinin değerlendiril-

lebilmesi için gerekli 30 milyar ABD doları harcamak yerine, çok daha ekonomik bedellerle ulusal üretim potansiyelimiz harekete geçirilerek imal edilebilme noktasına getirilebilecektir.

Sempozyumun ilk günü gerçekleştirilen panel de "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarımızın Ülkemiz Enerji Politikalarındaki Yeri ve Önemi" başlığı altında, enerji alanında ülkemizin getirildiği durumun değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Sempozyumun sonucunda;

1. Elektrik enerjisi temel yaşamsal girdi olduğu, bu açıdan bakıldığında dünya enerji kaynaklarının kısıtlılığı, refah artışı talebi ve sanayileşme açısından ülkeler arası gelişmişlik düzeyinin göstergesi olarak önemini koruduğu tespit edilmiştir. Bu vurgu göz önüne alındığında elektrik enerjisi üzerine söylenecek her şey, doğaldır ki o ülkenin gelişmesi, sanayileşmesi ve toplumsal refahı üzerine bir şeyler söylemek anlamı taşımaktadır.

2. Elektrik enerjisi kaynakları, tıpkı diğer doğal kaynaklar olan ormanlar, madenler, hava, su, denizler, akarsular vb gibi toplumun ortak yaşamsal varlıklarıdır. Kişilerin bu ortak varlıklardan gereksinimleri oranında yararlanabilmesi bir insanlık hakkıdır.

3. Kullanım kolaylığı, temizliği ve atık bırakmaması nedeniyle diğer enerji kaynaklarına göre elektrik enerjisi tüketiminin genel enerji tüketimi içindeki payı yıllar itibari ile artmaktadır. Şu anda dünyada genel enerji tüketimi içinde elektrik enerjisinin payı yüzde 35'in üzerindedir. Bu payın önümüzdeki yıllarda yüzde 50'yi geçeceği beklenmektedir.

4. 1970'li yıllarda petrole dayalı elektrik üretiminden kaçış

yaşanmış olmasına karşılık, dünyadaki otomotiv endüstrisindeki büyüme sonucu genel enerji tüketimi içinde petrolün payında bir azalma olmamış, aksine artmaya devam etmektedir.

5. Ancak 1973 yılında yaşanan petrol krizinin olumlu etkileri de olmuştur;

- Elektrik enerjisi üretiminde güneş, rüzgar ve jeotermal gibi yeni seçeneklere yönelinmiş ve bu konudaki araştırma-geliştirme (AR-GE) çalışmaları hızlanmıştır,
- Enerjinin sonsuz olmadığı bu yüzden verimli kullanılması gereği ortaya çıkmıştır,
- Enerji kaynaklarının olabildiğince ulusal sınırlar içinden sağlanması fikri gelişmiştir.
- Diğer sanayi üretimlerinde olduğu gibi enerji üretiminde çevre boyutu gündeme gelmiştir.

Bütün bu etkiler birlikte değerlendirildiğinde enerjide planlama kavramı ön plana çıkmaktadır. Sürdürülebilir bir enerji üretim tüketim dengesi açısından, elektrik enerjisi üretiminde, dağıtımında ve tüketimindeki verimlilik kavramları önem kazanmaktadır. Üretimde, dağıtımında ve tüketimde verimlilik ayrı değerlendirilmesi gereken kavramlardır.

6. Elektrik enerjisi üretiminde yaşanan sorunlar, maliyetleri ve elektrik enerjisinin yaşamsal önemi üretim teknolojisi seçiminde son derece dikkatli davranılmasını zorunlu kılmaktadır.

7. Yapılan yatırımlardan geriye dönüş son derece pahalıdır. Bu açıdan üretim teknolojisi ve bu teknolojilere uygun kaynaklar seçilirken aşağıdaki etkenler dikkate alınmalıdır;

- Seçilen teknoloji güvenli olmalıdır,

• Kullanılacak birincil kaynak olabildiğince ulusal kaynaklara dayanmalıdır,

• Seçilen teknoloji ucuz olmalıdır,

• Yenilenebilir ve çevreci olmalıdır.

• Bu kriterler düşünüldüğünde üretimde ulusal kaynaklara dayalı bir seçimin yapılması ve başta

• Çevresel etkiler olmak üzere diğer toplumsal maliyetlerin ve getirilerin dikkate alınması gereklidir."

8. Elektrik enerjisi yapısı gereği üretiminden, iletimine ve dağıtımına kadar merkezi bir planlamayı zorunlu kılar,

9. Abartılmış doğalgaz projeksiyonları ile enerji üretiminde Yİ ve YİD projeleri ile al ya da öde koşullu doğalgaz ağırlıklı tercihler, ülkemiz kamu kaynaklarının talan edilmesine göz yumulmuştur.

10. Doğalgaza dayalı siyasal tercihler yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın değerlendirilmesine yönelik her türlü araştırma geliştirme faaliyetlerine kaynak ayrılması sonucu durma noktasına getirmiştir.

11. Elektrik enerjisi birincil kaynaklarının kısıtlılığı ve yeni seçeneklerin (rüzgar, güneş vb) henüz büyük ölçekte uygulanma şansının olmaması nedeniyle tüm ülkeler enerjilerini son derece verimli kullanmak üzerine planlar yapmaktadır. Bu nedenle yoğun enerji tüketen sektörlerden az enerji tüketen sektörlerle bir geçiş yapılmalıdır. Böylelikle diğer sektörlerle daha ucuz ve daha fazla enerji verilmektedir. Yine gelişmiş ülkeler elektrik enerjisi ile çalışan tüm cihazlarında az enerji tüketen teknolojilere yönelmektedirler.

12. Küçük güçlü HES merkezi planlama içinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

13. Güneş enerjisinden yararlanma amaçlı olarak politikaların geliştirilmesi, bu alanın desteklenmesi için politikaların oluşturulması gerekmektedir.

14. Hidrojen, Biomas, orman atıkları ve prina vb. alanlarda yapılan çalışmaların yaygınlaştırılarak desteklenmesi gerekmektedir.

15. Zengin jeotermal kaynaklarına karşılık bu alanda yeterli koordinasyon bulunmamakta, kaynaklar değerlendirilmemektedir.

16. Enerji yönetiminde planlama anlayışı terk edilmiştir. Enerji sektöründe ETKB, EPDK, TEÜAŞ, TEİAŞ, TETAŞ, TEDAŞ, BOTAŞ, DSİ, TKİ, TTK, MTA, EİEİ, DPT, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıkları vb. kuruluşların oluşturduğu çok başlı yapı yetki karmaşasına neden olmaktadır.

17. Ülkemiz enerji sektöründe; 20 yıldan bu yana uygulanan politikalarla toplumsal gerek-

sinimler karşılanamamıştır. Küresel dayatma ile izlenen özelleştirme/serbestleştirme politikaları ile enerji sektörünün toplumsal talebi karşılaması yerine, sermayenin azami kar hırs ve talebini tatmin etme tercih edilmiştir. Enerjinin toplumsal hizmet ve hak olduğu bilinciyle enerji sektöründe günümüze kadar gerçekleştirilen tüm özelleştirme uygulamaları mercek altına alınmalıdır.

18. Kamu eksenli bir enerji politikası hazırlanması hedeflenmeli, enerji sektöründe gerek stratejik önem gerekse ulusal enerji kaynaklarının rasyonel kullanımı açısından düzenleme, planlama ve denetleme faaliyetleri merkezi otoriteye kavuşturulmalıdır. Bu alana yönelik politikaların saptanmasında kamusal alanda var olan örgütlü toplum kesimlerinin ve konunun tüm taraflarının görüşleri alınmalıdır.

19. Enerji sektörü kamusal eksenli, kar/zarar tartışmalarının dışında verimlilik anlayışı ve bilimsel çerçevede siyasal etkilerden yasalarla korunmuş, şeffaf, katılımcı özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. Planlamaya ilişkin politik önceliklerin tartışılıp, yeniden belirleneceği bir platform oluşturulmalı, Türkiye Milli Enerji Komitesi tartışmasında ana eksen bu olmalıdır.

20. Planlı bir enerji yatırımı politikası çerçevesi içinde yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın değerlendirilmesine yönelik faaliyetlerin merkezi bir yapı aracılığıyla, kamu adına koordine edilmesi bu yönde yapılacak çalışmalara yeterli kaynak ayrılması gerekmektedir.

Başta ülkeyi yönetenler olmak üzere, konu ile ilgili tüm kişi ve kuruluşları ulusal kaynaklarımızı siyasal tercihlere göre değil, bilimsel veriler ışığında politikalar oluşturmaya çağırıyoruz.

YEKSEM - 2003 YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLAR SEMPOZYUMU DÜZENLEME KURULU Ekim 2003

